

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.486/2013/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Krémer Zsuzsa ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Papp Erika ügyvéd által képviselt I. r. és a dr. Tóth Tamás Vilmos ügyvéd által képviselt II. r. alperesek ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2013. május hó 2. napján kelt 1.P.21.992/2012/14. számú ítélete ellen az I. r. alperes részéről 15., míg a II. r. alperes részéről 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben**, az alábbiak szerint **megváltoztatja**.

A II. r. alperessel szemben előterjesztett keresetet **elutasítja**.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. r. alperesnek 600 000 (hatszázezer) Ft elsőfokú perköltséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. r. alperesnek 325 000 (háromszázhuszonötezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi az I. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 325 000 (háromszázhuszonötezer) Ft másodfokú perköltséget

A feljegyzett 2 400 000 (kettőmillió-négyszázezer) Ft másodfokú eljárási illetékből a felperes 1 200 000 (egymillió-kettőszázezer) Ft-ot köteles megfizetni az adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak.

A további 1 200 000 (egymillió-kettőszázezer) Ft másodfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az alperesek házastársak voltak, házasságukat a Szegedi Városi Bíróság a 2010. április 15. napján kelt és jogerőre emelkedett 27.P.22.566/2009/7. számú ítéletével felbontotta. A

bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperesek házassági életközössége 2008. év nyarán szakadt meg. Az alperesek 2007. január 4. napján házassági vagyoni szerződést kötöttek, amelyben a házassági vagyoni közösségüket megszüntették. A szerződésben rögzítették, hogy az **(E.)** Kft-ben az I. r. alperes 1 800 000 Ft, a II. r. alperes pedig 1 200 000 Ft névértékű üzletrésszel rendelkezik, amely „tulajdoni hányad megosztáson nem kívánnak változtatni”. Rögzítették továbbá, hogy a **(forg.rszám)**. forgalmi rendszámú Renault Clio típusú kisteherautó a II. r. alperes „nevén van”, míg a felek 1/2-1/2 arányú közös tulajdonát képezi a **(település neve, ingatlan címe)** szám alatti lakóház megjelölésű ingatlan. Megállapodtak abban, hogy a felsorolt vagyontárgyak a későbbiekben a felek különvagyont képezik akként, hogy a tulajdoni hányadokon nem változtatnak. Kijelentették a fentieken túl, hogy a szerződés aláírását követően az adott fél nevén levő ingó, vagy ingatlan vagyon az adott fél különvagyonához tartozik, és szerződéskötés során a felek e körülményről kötelesek a másik szerződő felet tájékoztatni.

Az alperesek a vagyoni szerződésben is feltüntetett **(település neve, ingatlan címe)** szám alatti ingatlant a vagyoni szerződés megkötését követően vásárolták meg a 2007. május 10. napján kelt adásvételi szerződéssel, majd azt 2008. október 31. napján továbbértékesítették a **(K.)** Kft. részére.

A felperes, mint kölcsönadó és az I. r. alperes, mint kölcsönvevő között 2007. október 5. napján kölcsönszerződés jött létre. Ennek tartalma szerint a felperes 6 800 000 Ft kölcsönt adott az I. r. alperesnek azzal, hogy az I. r. alperes azt 2008. október 5. napjáig köteles visszafizetni. Az okiratban foglaltaktól eltérően ténylegesen 5 000 000 Ft átadására került sor, míg a további 1 800 000 Ft üzleti kamattartozás volt.

A felperes és az I. r. alperes között 2008. május 5. napján újabb kölcsönszerződés jött létre, amely szerint a felperes 13 000 000 Ft-ot adott át az I. r. alperesnek azzal, hogy a kölcsön visszafizetésének időpontja 2009. május 6. napja. Az okiratban foglaltaktól eltérően a felperes valójában 10 000 000 Ft kölcsönt nyújtott az I. r. alperesnek, aki a megállapodás alapján a további 3 000 000 Ft-ot üzleti kamat címén tartozott megfizetni. Az I. r. alperes a közte és a II. r. alperes között létrejött vagyoni megállapodásról a felperest nem tájékoztatta, a kölcsönösszegeket pedig nem fizette vissza.

Az I. r. alperes 2008. szeptember 4. napján az **(E.)** Kft. összes kibocsátott, összesen 3 000 000 Ft névértékű üzletrészét átruházta a **(K.)** Corporation Co. (székhely:) részére 3 000 000 Ft ellenérték fejében, amely a szerződés szerint annak aláírásával egyidejűleg kiegyenlítésre került. A szerződéskötés során a **(K.)** Corporation Companyt - megbízás alapján - a felperes képviselte. A szerződéskötéssel egyidejűleg - az ugyancsak a felperes által képviselt - **(K.)** Corporation Co. külön okiratban rögzítetten kijelentette, tudomása van arról, hogy az **(E.)** Ház Kft-nek 17 432 000 Ft tartozása áll fenn az I. r. alperessel szemben tagi kölcsön címén, és vállalta ennek 2009. május 31. napjáig történő kifizetését. Az I. r. alperes utóbb ezt az összeget fel is vette a társaságtól.

A felperes módosított keresetében 20 050 000 Ft, valamint ezen összegből 5 000 000 Ft után 2008. október 6. napjától, 1 000 000 Ft után 2009. május 7. napjától, míg a

fennmaradó 5 050 000 Ft után a keresetlevél benyújtásától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat és a perköltség egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket.. Keresete indokaként előadta, az I. r. alperes részére 2007. október 5-én 5 000 000 Ft-ot, 2008. május 5-én további 10 000 000 Ft-ot nyújtott kölcsön jogcímén, amelyet a felperes nem fizetett vissza. A szerződésekben ügyleti kamatot is kikötöttek, amelyet azonban a perben nem kívánt érvényesíteni. Állította, hogy 2008. júliusában további 5 800 000 Ft-ot és 1 600 000 Ft-ot adott át ugyancsak kölcsön jogcímén az I. r. alperesnek, amelyről okirat nem készült, ezen összegekből az I. r. alperes 5 050 000 Ft-ot nem fizetett vissza.

A II. r. alperessel szemben keresetét a Csjt. 30. § (2) bekezdésére alapította.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Az I. r. alperes nem vitatta, hogy a 2007. október 5., valamint a 2008. május 5. napján kötött kölcsönszerződések alapján 5 000 000 Ft, illetve 10 000 000 Ft kölcsönösszeget kapott a felperestől, további kölcsönszerződés létrejöttét és egyéb összegek átvételét azonban tagadta. Előadása szerint a felperessel, mint a **(K.)** Corporation Co. ügyvezetőjével abban állapodtak meg, hogy az **(E.)** Ház Kft-ből őt megillető 100 %-os üzletrész **(K.)** Corporation Co-ra történő átruházása fejében a felperes a kölcsön visszafizetésétől eltekint. Állította, hogy az üzletrész-átruházásról kiállított szerződésben írtaktól eltérően a szerződéskötéskor pénzátadás nem történt, a szerződésben írt 3 000 000 Ft kifizetésére nem került sor. Azt elismerte, hogy az üzletrész-átruházási szerződés megkötése után tagi kölcsön visszafizetése címén a társaságtól felvett 17 432 000 Ft-ot.

A II. r. alperes ellenkérelmében azzal érvelt, hogy az I. r. alperessel a vagyonközösséget 2007. januárjában megszüntette, életközösségük 2008. nyarán ugyancsak megszűnt, így az I. r. alperes által kötött ügyletért felelősséggel nem tartozik.

Az elsőfokú bíróság az 1.P.20.120/2011/40. számú ítéletével kötelezte az alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek 15 napon belül egyetemlegesen 15 000 000 Ft-ot, és az ezen összegből 5 000 000 Ft után 2008. október 6. napjától, míg 10 000 000 Ft után 2009. május 5. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatot, továbbá 1 500 000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy a II. r. alperes a házastársi közös vagyonból a ráeső rész erejéig felel. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.367/2012/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét - lényeges eljárási szabálysértésekre tekintettel - hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította (Pp. 252. § (2) bekezdés).

A megismételt eljárás során a felperes keresetét módosította, az I. r. alperessel szemben a kölcsönszerződésből eredő követelése fenntartása mellett kérte annak megállapítását, hogy az I. és II. r. alperes között létrejött vagyoni jogi megállapodás érvénytelen a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján annak jogszabályba ütköző volta miatt. Ennek indokaként előadta, a vagyoni jogi szerződés megkötése időpontjában a **(ingatlan címe)**. szám alatti ingatlan nem állt az alperesek tulajdonában, így arról érvényesen nem rendelkezhetek. További semmisségi okként a szerződés színleltségét jelölte meg. A II. r. alperessel szemben

hatálytalanságának a megállapítását kérte a Ptk. 203. §-a alapján, miután az követelése kielégítési alapját vonta el. Utalt arra, hogy az alperesek közötti vagyonközösséget a Csjt. 35. § (1) bekezdése alapján csak a bíróság szüntethette volna meg, erre a közöttük létrejött szerződés nem volt alkalmas.

Az I. r. alperes érdemi védekezését a megismételt eljárásban is fenntartotta, míg a II. r. alperes a módosított kereset elutasítását kérte. Elismerte, hogy a vagyoni jogi megállapodás megkötésének időpontjában a **(ingatlan címe)** utcai ingatlan még nem állt a tulajdonukban, védekezése szerint azonban ez a körülmény legfeljebb a szerződés részleges érvénytelenségét eredményezhetné. A házassági vagyoni jogi szerződést a Csjt. 27. § (2) bekezdése alapján kötötték meg, a szerződéssel a jövőre nézve kizárták a vagyonközösséget, egyidejűleg a meglevő közös vagyonukat megosztották. A **(ingatlan címe)** utcai ingatlanra vonatkozó megállapodásuk esetleges érvénytelensége a házastársi közös vagyon egyenlő arányú megosztására vonatkozó akaratukon nem változtat. Vitatta, hogy a szerződés a felperes által megjelölt okból érvénytelen, avagy fedezetelvonó lenne. A szerződés felperessel szembeni relatív hatálytalansága kapcsán kiemelte, a vagyoni jogi megállapodást 2007. január 4. napján kötötték, míg a kölcsönszerződések megkötésére ezt követően, 2007. október 5-én és 2008. május 5-én került sor, így a szerződéskötés időpontjában a felperesnek nem volt olyan, az I. r. alperessel szemben fennálló igénye, amelynek kielégítési alapját a vagyoni jogi szerződés elvonhatta. Mindez pedig az ő rosszhiszeműségét is kizárja. Kiemelte, a házastársi közös vagyon nemcsak a bíróság ítéletével osztható meg, a Csjt. 27. § (2) bekezdése alapján a házaspár maguk is rendezhetik vagyoni viszonyaikat szerződés megkötésével.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás eredményeként hozott ítéletével kötelezte az I. r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 15 000 000 Ft-ot és az ezen összegből 5 000 000 Ft után 2008. október 6. napjától, míg 10 000 000 Ft után 2009. május 5. napjától a kifizetésig járó törvényes kamatokat, továbbá 1 500 000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy az alperesek között létrejött házassági vagyoni jogi szerződés a felperessel szemben hatálytalan. Kötelezte a II. r. alperest annak tűrésére, hogy a felperes a fenti követelését a vagyoni jogi szerződés alapján a II. r. alperesnek jutó vagyontárgyakból azok értéke erejéig kielégítse. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában nem vitás tényként rögzítette, hogy a felperes 2007. október 5. napján 5 000 000 Ft-ot, míg 2008. május 5. napján 10 000 000 Ft tőkeösszeget bocsátott kölcsön jogcímén az I. r. alperes rendelkezésére azzal, hogy a fenti összegeket 2008. október 5-ig, illetve 2009. május 6. napjáig volt köteles az I. r. alperes visszafizetni. Rámutatott, az I. r. alperes az eljárás során nem tudta bizonyítani állítását, nevezetesen, hogy a **(K.) Corporation Co.** és az I. r. alperes közötti, az **(E.) Ház Kft.**-ben az I. r. alperes tulajdonában álló üzletrész átruházására - az üzletrész adásvételi szerződésről készült okiratban foglaltakkal szemben - nem 3 000 000 Ft vételár ellenében, hanem az I. r. alperes tartozása fejében került sor. Az üzletrész adásvételi szerződésben ugyanis semmilyen, az I. r. alperes által hivatkozott megállapodásra utaló elem nem lelhető fel, és a szerződést ellenjegyző **(ügyvéd neve)** ügyvéd és a szerződéskötésben résztvevő

(**ügyvédjelölt neve**) ügyvédjelölt tanúvallomásából sem volt megállapítható, hogy az üzletrész adásvételi szerződésen túlmenően a szerződő felek között más megállapodás is létrejött volna. Az I. r. alperes állításait az általa becsatolt szerződéstervezetek sem támasztották alá. Lényegesnek ítélte, hogy az adásvételi szerződés az I. r. alperes és a (K.)

Pf.II.20.486/2013/5. szám

- 5 -

Corporation Co. között jött létre, amely társaságnak a felperes sem „tulajdonosa”, sem ügyvezetője nem volt a szerződéskötés időpontjában. Erre figyelemmel mellőzte nevezett gazdasági társaság ügyvezetőjének tanúkénti meghallgatását, továbbá a szakértői bizonyítás lefolytatását az üzletrész értékének megállapítása érdekében, és az I. r. alperest a Ptk. 523. § (1) bekezdése alapján kötelezte az általa elismerten átvett kölcsönösszegek visszafizetésére. Nem találta bizonyítottnak ugyanakkor, hogy a felperes további 5 050 000 Ft kölcsönt nyújtott az I. r. alperesnek, ezért az ezen összeg megfizetésére irányuló keresetet elutasította.

A II. r. alperes felelőssége körében vizsgálta, hogy a vagyoni szerződés a felperes által megjelölt okból érvénytelennek tekinthető-e. A szerződést nem ítélte jogszabályba ütközőnek, miután nem volt akadálya annak, hogy a szerződéssel az alperesek vagyoni viszonyaikat a jövőre nézve rendezzék, és valamely később megszerzendő vagyontárgy vonatkozásában is meghatározzák annak közös, avagy különvagyoni jellegét. Nem ütközik emellett jogszabályba az sem, ha a szerződő felek a jövőre nézve kizárják a közös vagyon keletkezését, így amiatt, hogy a szerződéskötés időpontjában a (**ingatlan címe**) utcai ingatlan még nem képezte az alperesek tulajdonát, a szerződést nem ítélte érvénytelennek. Utalt arra, hogy a felperes az általa hivatkozott másik semmisségi okra, a szerződés színleltségére vonatkozó tényelőadást nem terjesztett elő, bizonyítási indítvánnyal nem élt. A vagyoni szerződés felperessel szembeni hatálytalanságának megítélése kapcsán lényegesnek tekintette, hogy a szerződés eredeti példányát az alperesek nem csatolták, a II. r. alperes személyes megjelenésre kötelezés ellenére sem jelent meg a per tárgyalásán. Tényként állapította meg, hogy a (**ingatlan címe**) utcai ingatlan tulajdonjogának megszerzésére a vagyoni szerződés kelteként megjelölt időpont után került sor, a szerződés az ingatlan jogi sorsát akként rendezte, hogy az 1/2-1/2 hányadban az I. és II. r. alperes különvagyont fogja képezni. E rendelkezést életszerűtlennek és érthetetlennek minősítette, miután az abban foglaltak nem ellentétesek a szerződésben egyébként rögzített, a jövőre irányadó vagyoni megállapodással. Ebből az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy a vagyoni szerződés nem annak keltezése időpontjában, hanem utóbb jött létre. Ezt alátámasztó körülményként értékelte, hogy a házasság felbontása iránti perben az alperesek a házastársi közös vagyoni ingóságok megosztása tekintetében egyezségeket kötöttek annak ellenére, hogy a vagyoni szerződés alapján az ingóságokon fennálló közös tulajdon megszüntetésére már korábban sor került. Mindezek alapján azt valószínűsítette, hogy az alperesek ténylegesen a kölcsönszerződések létrejöttét követően kötötték meg a vagyoni megállapodást. Kiemelte, az alperesek nem vitatták, hogy a vagyoni megállapodásról a felperest nem tájékoztatták (Csjt. 27. § (4) bekezdés), a tájékoztatás elmulasztására figyelemmel pedig megállapíthatónak ítélte a vagyoni szerződés felperessel szembeni hatálytalanságát, és a II. r. alperest annak tűrésére kötelezte, hogy a felperes az I. r. alperessel szemben fennálló követelését a vagyoni megállapodás alapján a II. r.

alperesnek jutó vagyontárgyakból, azok értéke erejéig kielégítse.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. és II. r. alperesek terjesztettek elő fellebbezést. Az I. r. alperes elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság újabb eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Fellebbezési álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást nem folytatta le teljes körűen, így nem nyert bizonyítást az a körülmény, hogy a felperes a **(K.)** Corporation Co-nak nem volt

- 6 -

sem ügyvezetője, sem „tulajdonosa”. Kifogásolta, hogy az e körben általa indítványozott bizonyítást az elsőfokú bíróság mellőzte, és nem rendelte el a társaság ügyvezetőjének tanúkénti meghallgatását, illetve nem rendelt ki szakértőt az üzletrész értékének megállapítása érdekében. Hangsúlyozta, hogy a **(ingatlan címe)** utcai ingatlan megvásárlásában az ingatlan eladójával már jóval a vagyoni jogi szerződés megkötését megelőzően megállapodtak, így a szerződés az ő és a II. r. alperes valós akaratát tükrözi.

A II. r. alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását, míg másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedett, a felperesnek ugyanis keresete többszöri módosítása ellenére sem volt túsre kötelezés iránti kereseti kérelme, az ő marasztalását kizárólag a Csjt. 30. § (2) bekezdése alapján kérte. Emellett a vagyoni jogi szerződés hatálytalanságával kapcsolatban nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét mely jogszabályra alapította, ezzel a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltakat megsértette. Álláspontja szerint bár az elsőfokú bíróság a Ptk. 203. § (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket idézte, döntését azonban nem ezzel összhangban indokolta, e jogszabályi feltételek teljesülését eljárása során nem is vizsgálta. A szerződés hatálytalanságának megállapításával összefüggésben a Csjt. 27. § (4) bekezdésére, nevezetesen arra hivatkozott, hogy az alperesek a felperessel szembeni tájékoztatási kötelezettségüknek nem tettek eleget, ez azonban önmagában a fedezetelvonó jelleg megállapításához nem elegendő. Kiemelte, az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésén alapuló tájékoztatási kötelezettségének sem tett eleget, és releváns bizonyítékok nélkül vont le következtetést arra, hogy a házassági vagyoni jogi megállapodás a felperesi követelés kielégítési alapját elvonja. Fenntartotta álláspontját, miszerint a vagyoni jogi megállapodás 2007. január 4. napján jött létre az alperesek között, az ezzel ellentétes elsőfokú ítéleti ténymegállapítás téves. Érvelése szerint nem vezethetne a szerződés fedezetelvonó jellegének megállapítására az sem, ha a vagyoni jogi megállapodás ténylegesen a kölcsönszerződések megkötését követően jött volna létre, ez esetben ugyanis a kölcsönszerződés megkötésének időpontjában az alperesek között a házastársi vagyoni közösség a Csjt. 27. § (1) bekezdése alapján még fennállt volna, így az I. r. alperes által kötött ügyletért a II. r. alperes felelőssége a Csjt. 30. § (1), (2) és (3) bekezdése alapján a közös vagyontól reá eső rész erejéig fennállna. Emiatt a közös vagyontól a II. r. alperesnek jutó vagyontárgyak fedezeti jellege változatlanul fennmaradna, e körülményen pedig a közös vagyon megosztása sem változtatna. Miután pedig a vagyoni jogi megállapodással a fedezetül szolgáló vagyontárgy átruházására nem, csupán annak

megosztására került sor, így a szerződés fedezetelvonó jellegének megállapítása fogalmilag kizárt.

Hangsúlyozta, a **(ingatlan címe)** utcai ingatlanra vonatkozó szerződéses rendelkezés legfeljebb a szerződés részleges érvénytelenségét vethetné fel, az elsőfokú bíróság azonban ez okból a szerződést nem ítélte érvénytelennek. Érvelése szerint a házassági vagyoni megállapodás keletkezésének időpontja tekintetében nem releváns sem a szerződés eredeti példányának vizsgálata, sem a II. r. alperes tárgyalási megjelenése, ahogyan a vagyoni szerződést szerkesztő és ellenjegyző ügyvéd által a szerződés megkötésével kapcsolatban előadottak sem vehetők figyelembe, miután nevezett részére az érintett szerződő felek a titoktartás alóli felmentést nem adták meg, így előadása bizonyítékként nem értékelhető. Megítélése szerint az sem bizonyítja a vagyoni megállapodáson

Pf.II.20.486/2013/5. szám

- 7 -

feltüntetett keltezés valótlanágát, hogy a házasság felbontása iránti eljárásban az alperesek az ingóságok megosztása tárgyában egyezséget kötöttek. A házasság felbontását ugyanis egyező akaratnyilvánítással kérték, ennek feltétele volt - egyebek mellett - az ingóságok megosztásában való teljes körű megállapodás. Az pedig, hogy a nyilatkozat megtételének időpontjában már nem volt közös vagyonuk, nem támasztja alá, hogy a perbeli szerződést nem az azon feltüntetett időpontban kötötték.

Rámutatott, hogy a Csjt. 27. § (4) bekezdésében rögzített tájékoztatási kötelezettség elmaradása kizárólag I. r. alperes részéről merülhet fel, miután neki (a II. r. alperesnek) a kölcsönszerződésről nem volt tudomása, így a vagyoni megállapodásról a felperest tájékoztatni nem tudta.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Kiemelte, az I. r. alperes elismerte a perben, hogy a felperestől 15 000 000 Ft kölcsönt kapott, a kölcsönkövetelés megszűnését azonban nem bizonyította, az elsőfokú bíróság e tekintetben a bizonyítékokat helytállóan értékelte és helyesen mellőzte a szükségtelen bizonyítás lefolytatását is (tanúmeghallgatás, szakértő kirendelése). Hangsúlyozta, hogy az üzletrész átruházása után az I. r. alperes 17 432 000 Ft-ot kapott tagi kölcsön visszafizetése címén, ebből azonban nem a felperes felé fennálló tartozását egyenlítette ki, így az elsőfokú ítélet ezzel kapcsolatos rendelkezése is megalapozott. Fenntartotta álláspontját a vagyoni megállapodás fedezetelvonó jellegét illetően, miután az nem 2007. január 4. napján készült, hanem a kölcsönszerződések megkötését követően, s amelyről őt az alperesek nem tájékoztatták. Állította, hogy a kölcsönszerződésből eredő igénye a vagyoni szerződés megkötése időpontjában fennállt, az átruházott vagyon a felperesi követelés fedezetéül szolgált volna, az átruházás azonban a követelése kielégítési alapját elvonta. Lényegesnek ítélte, hogy a II. r. alperes a büntetőeljárás során az életközösség megszakadása időpontját 2008. októberére tette, szemben a bontóperben tett nyilatkozataival.

A felperes és az I. r. alperes fellebbezése **alaptalan**, a II. r. alperes fellebbezése **alapos**.

Nem volt vitás a perben, hogy a felperes mely időpontokban és milyen összegű kölcsönt nyújtott az I. r. alperesnek, és az is tény, hogy az I. r. alperes a kölcsön összegét nem

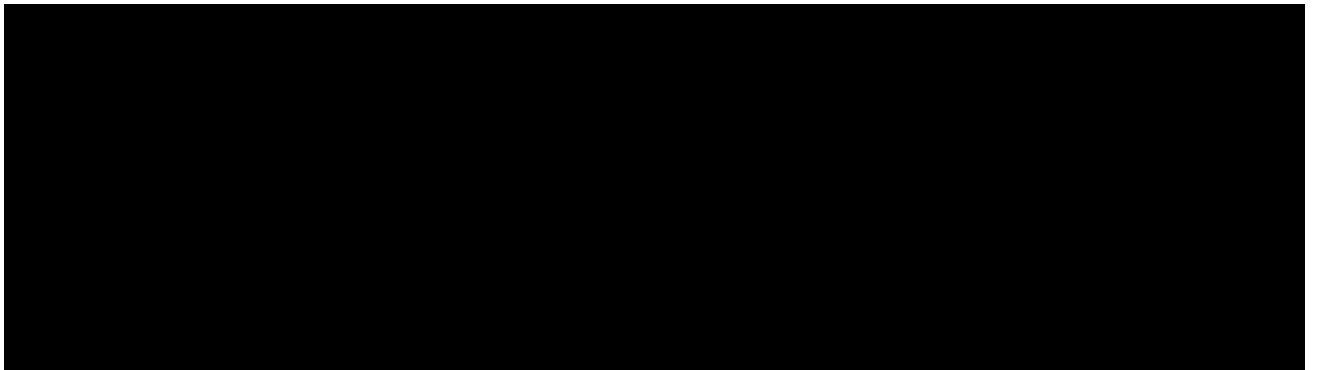
fizette vissza a felperesnek. Mindezek alapján az I. r. alperes annak bizonyításával mentesülhetett volna a tartozás visszafizetésének kötelezettsége alól, hogy a **(K.)** Corporation Co. és az I. r. alperes között az **(E.)** Ház Kft-ben az I. r. alperest megillető üzletrész átruházására az I. r. alperes felperessel szemben fennálló tartozása fejében került sor. Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy az I. r. alperes ezt az állítását nem igazolta, az üzletrész adásvételi szerződésről készült okirat még csak utalást sem tartalmaz a felperes és az I. r. alperes esetleges háttér-megállapodására. Lényeges emellett, hogy az adásvételi szerződést az I. r. alperes nem a felperessel, hanem a **(K.)** Corporation Co.-val kötötte, amin az sem változtat, ha a felperes a szerződéskötés időpontjában ennek a gazdasági társaságnak a tagja vagy ügyvezetője volt. Helytállóan mellőzte az elsőfokú bíróság az ügyvezető tanúkénti meghallgatását, miután az, hogy mi volt a felperes és az I. r. alperes szerződésben meg nem jelenő megállapodásának tartalma, nem az ügyvezetőre tartozó kérdés volt, arról nevezettnek nem kellett tudomással bírnia, így meghallgatásától a jogvita elbírálása szempontjából releváns körülmények feltárása nem volt várható. Ugyancsak szükségtelen volt a szakértői

- 8 -

bizonyítás elrendelése az üzletrész értékének megállapítása érdekében, a peradatok ugyanis nem támasztották alá, hogy az üzletrész vételára nem a szerződésben rögzített 3 000 000 Ft, hanem az I. r. alperes felperessel szemben fennálló tartozásának összege volt, így az üzletrész valós értékének meghatározása közömbös. A perben meghallgatott tanúk vallomása **((ügyvédjelölt neve), (ügyvéd neve))** és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, így a szerződéstervezetek sem alkalmasak az I. r. alperes állításainak alátámasztására, azokból ugyanis nem lehet következtetést levonni a hivatkozott megállapodásra. Összességében megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű, ellentmondástól mentes, a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakkal összhangban álló értékelése alapján állapította meg e vonatkozásban a tényállást és a Ptk. 523. § (1) bekezdésében foglaltakat helytállóan alkalmazva kötelezte az I. r. alperest a kölcsöntartozás megfizetésére.

A fentiekkel ellentétben nem osztja az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontját a felperes II. r. alperessel szemben előterjesztett keresete megítélését illetően. A felperes II. r. alperessel szemben kétirányú igényt kívánt érvényesíteni, kereseti kérelmeit vagylagosan terjesztette elő. Egyfelől kérte annak megállapítását, hogy az alperesek között létrejött vagyoni jogi megállapodás semmis, miután jogszabályba ütközik, illetőleg színlelt. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a II. r. alperes marasztalását a Csjt. 30. §-ában foglaltakra hivatkozással kérte. Az elsőfokú bíróság a felperes e kereseti kérelmét megalapozatlannak ítélte, azt elutasította, döntésének indokát adta. A felperes az elsőfokú ítélet ezt érintő rendelkezése ellen nem terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezés hiányában az ítélet e rendelkezése jogerőre emelkedett, így az a másodfokú eljárásban felülvizsgálat tárgyát nem képezhette.

A felperes keresete másfelől az I. és II. r. alperes között létrejött vagyoni jogi megállapodás vele szembeni hatálytalanságának a megállapítására irányult a Ptk. 203. §-ában foglaltak alapján.

Miután a felperes másodlagos keresete kizárólag az alperesek vagyoni jogi szerződése vele szembeni hatálytalanságának a megállapításra irányult, azt kellett vizsgálni, hogy a megállapítási kereset Pp. 123. §-ban részletezett feltételei fennállnak-e.

A Pp. 123. §-a értelmében - a számadási kötelezettség megállapítására irányuló kereseti kérelmen kívül - megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának

Pf.II.20.486/2013/5. szám

- 9 -

hiányában, avagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

A megállapításra irányuló kereset előterjesztésének tehát két konjunktív feltétele van: a jogvédelem szükségessége és a teljesítés követelésének kizártsága. E két feltétel bármelyikének hiánya esetén megállapítási per nem indítható (eBDT2005. 1250). Ezeknek a feltételeknek az előírása azt a célt szolgálja, hogy a felperes ne követelhesen kevesebbet (megállapítás), ha az igénye ennél többre (teljesítésre) áll fenn, és így a jogvita egy perben elbírálható legyen. Az ilyen kereset célja az, hogy a perbeli igény és jogalap tekintetében deklaratív tartalommal anyagi jogerő jöjjön létre, és ez az anyagi jogerővel bíró deklaratív döntés jogvédelmet biztosítson a felperesnek.

Jelen ügyben az nem vitás, hogy a felperesnek jogvédelem érdeke fűződik az alperesek házassági vagyoni jogi szerződése relatív hatálytalanságának megállapításához, ennek hiányában ugyanis a javára megítélt pénzkövetelés behajtása érdekében a II. r. alperes vagyonára nem kérhet végrehajtást, az pedig a rendelkezésre álló adatok alapján kétséges, hogy az I. r. alperes vagyona kellő fedezetet nyújtana a felperesi követelés kielégítésére.

A megállapítási kereset előterjesztésének másik feltételét, a teljesítés követelésének kizártságát vizsgálva lényeges kiindulópont, hogy a kereset - tartalmát tekintve - a felperes határozott kérelme arra vonatkozóan, hogy milyen jogvédelmet kíván a bíróságtól. Eszerint tehető különbség a kereset különböző fajtái, nevezetesen a marasztalási, a megállapítási és a jogalakítási kereset között. Ebből is következően a „teljesítést” a Pp. nem anyagi jogi, hanem ennél sokkal tágabb eljárásjogi értelemben használja. A Pp. 123. §-a valójában - a Pp. 122. § (1) bekezdésével összhangban értelmezve - azt a feltételt támasztja, hogy megállapításra irányuló kereseti kérelemnek akkor van helye, ha a felperes marasztalásra irányuló kérelmet nem terjeszthet elő. Marasztalásra irányuló kereseti kérelemnek pedig a Pp. 122. § (1) bekezdése alapján bármely polgári jogi „követelés” érvényesítése végett helye van. Marasztalásra irányul a kereset akkor, ha a felperes azzal a kérelemmel fordul a

bírósághoz, hogy az alperest valamilyen szolgáltatásra, valaminek a tevéseire vagy valamiért helytállásra kötelezze, sőt a marasztalási kereset fogalmába a nem tevéseire vagy tülésre való kötelezés is beletartozik. Olyan esetben, ha valakinek a követelése elől elvonták a fedezetet, keresetében azt kérheti, a bíróság állapítsa meg a jogügylet relatív - vele szembeni - hatálytalanságát, és annak jogkövetkezményeként kötelezze a vagyontárgyat érvényesen megszerző felet annak tülésére, hogy az általa pontosan összegszerűen megjelölt követelését végrehajtás útján a vagyontárgyból kielégítse (BDT2008. 578.). A perben a felperes ilyen jogkövetkezményre kiterjedő marasztalási keresetet nem terjesztett elő, a kielégítés tülésére irányuló marasztalási kereset hiányában pedig - a megállapítási per törvényi feltételei nélkül - a megállapításra irányuló keresetet eljárásjogi okból kell elutasítani (BDT2011. 2479).

Erre figyelemmel a felperes II. r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelme érdemben nem vizsgálható, e kereset a fenn kifejtett indokok szerint eljárásjogi okból alaptalan, ezért azt az ítéltábla elutasította.

Az elsőfokú ítélet fentiek szerinti megváltoztatására figyelemmel a felperes II. r. alperessel szemben előterjesztett keresete megalapozatlan, ezért a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a II. r. alperes elsőfokú eljárásban felmerült - a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján megállapított - költségének viselésére.

- 10 -

A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A felperes és az I. r. alperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek viselni az ellenérdekű fél fellebbezési eljárásban felmerült költségeit, amelyet az ítéltábla a fellebbezés pertárgyértékéhez mérten mind a felperes, mind az I. r. alperes tekintetében 325 000 Ft-ban határozott meg a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján.

Az 1990. évi XCIII. tv. 46. § (1) bekezdése alapján számított és feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összege 2 400 000 Ft, amelyből a felperes - peresztességéhez mérten - 1 200 000 Ft-ot köteles megfizetni a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13. § (2) bekezdése alapján, míg az I. r. alperes részére engedélyezett személyes költségmentességre tekintettel - a fellebbezés sikertelensége miatt - a további 1 200 000 Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli (Pp. 78. § (1) bekezdés, Kmr. 13. § (1) bekezdés, 14. §).

Szeged, 2013. november 19.

Dr. Szeghő Katalin sk.	Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró

